

ISSN: 1905-0852

IJPS

วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน
Isan Journal of Pharmaceutical Sciences

Volume 20, Number 1, January – March 2024

ที่ปรึกษาคณะบรรณาธิการ

Prof.Dr.Janet p. Engle

University of Illinois at Chicago, USA

Assoc.Prof.Nalin Payakachat

College of Pharmacy, University of Arkansas for Medical Sciences, USA

ที่ปรึกษา

ผศ.ดร.นรินทร์ จันทร์ศรี

คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ชนัดดา พลอยล้อมแสง

คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ดร.ศักดิ์สิทธิ์ ศรีภา

คณบดีคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บรรณาธิการคนแรก

ศ.ดร.บังอร ศรีพานิชกุลชัย

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณาธิการบริหาร

ผศ.ดร.เด่นพงศ์ พัฒนเศรษฐานนท์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.ทวีศักดิ์ จีงวัฒนตระกูล

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผศ.ดร.บรรลือ สังข์ทอง

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองบรรณาธิการ

ศ.ดร.ธเนศ พงศ์จรรยากุล

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รศ.ดร.สุภาวดี ดาวดี

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ประสพอร รินทอง

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ดร.วรรณรัตน์ อนุสรณ์เสงี่ยม

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สุวรรณา ภัทรเบญจพล

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผศ.ดร.ศิริมา สุวรรณภูมิ จันทะมา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

กองบรรณาธิการ

ศ.ดร.ปราณีต โอโพนะโสภิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ศ.ดร.วราภรณ์ จรรยาประเสริฐ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ศ.ดร.โอภา วัชรคุปต์

คณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.ดร.ธีรศักดิ์ ใจจนราธา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รศ.ดร.เนติ สุขสมบูรณ์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

รศ.ดร.อริสม์ เจษฎาญาณเมธา

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รศ.ดร.สงวน ลือเกียรติบัณฑิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

รศ.ดร.สุรภิจ นาทีสุวรรณ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผศ.ดร.นันทิมา วรธนะภูติ

คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผศ.ดร.ศิริตรี สุทธิจิตต์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผศ.ดร.อุษาวดี สุตะภักดิ์

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

Dr.Glenn Neville Borlace

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

วัตถุประสงค์ และขอบเขต

เป็นวารสารวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางสาขาเภสัชศาสตร์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลและข้อคิดเห็นระหว่างนักวิชาการ นักวิจัย จากทุกสถาบัน โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขา ดังต่อไปนี้ เภสัชกรรมปฏิบัติ (pharmacy practice), การบริบาลทางเภสัชกรรม (pharmaceutical care), เทคโนโลยีเภสัชกรรม (pharmaceutical technology), เภสัชเคมี (pharmaceutical/medicinal chemistry), เภสัชวิทยา (pharmacology), เภสัชจลนศาสตร์ (pharmacokinetics), เภสัชพฤกษศาสตร์ (pharmaceutical botany), เภสัชเวทและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ (pharmacognosy and natural products), เภสัชกรรมสังคมและบริหาร (social and administrative pharmacy), เภสัชเศรษฐศาสตร์ (pharmacoeconomics), โภชนเภสัชภัณฑ์ (Nutraceutical), วิทยาการเครื่องสำอางและความงาม (Cosmetic sciences and beauty), เทคโนโลยีชีวภาพทางเภสัชศาสตร์ (biotechnology), เภสัชพันธุศาสตร์ (pharmacogenomics)

การรับผลงาน:

รับผลงานผ่านระบบออนไลน์ (E-Journal) (บุคคลทั่วไป กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการตีพิมพ์ คนไทย 2,000 บาท/เรื่อง, ต่างชาติ 50 USD/เรื่อง)

รูปแบบการตีพิมพ์

นิพนธ์ต้นฉบับ นิพนธ์ปริทัศน์

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ (มีนาคม, มิถุนายน, กันยายน, และธันวาคม ของทุกปี)

สำนักงานกองบรรณาธิการ: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 123 ถ.มิตรภาพ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ขอนแก่น 40002

ลิขสิทธิ์: วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน (IJPS) เป็นลิขสิทธิ์ของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ไม่อนุญาตให้ผู้อื่นใดส่วนหนึ่งของเอกสารนี้ไปผลิต หรือทำซ้ำ หรือนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าโดยปราศจากความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรจากบรรณาธิการ

Honorary Advisory Board

Prof.Dr.Janet p. Engle

University of Illinois at Chicago, USA

Assoc.Prof.Dr.Nalin Payakachat

College of Pharmacy, University of Arkansas for Medical Sciences, USA

Advisory Board

Asst.Prof.Dr. Narin Chansri

Dean of Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Asst.Prof.Dr.Chanuttha Ploylearmsang

Dean of Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Dr.Saksit Sripa

Dean of Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University

First Editor

Prof.Dr.Bungorn Sripanidkulchai

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Chief Editor

Asst.Prof.Dr.Denpong Patanasethanont

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Editor

Asst.Prof.Dr.Thaweesak Juengwatanatrakul

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University

Asst.Prof.Dr. Bunleu Sunthong

Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Associate Editors

Prof.Dr.Thaned Pongjanyakul

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Assoc.Prof.Dr.Supawadee Daodee

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Asst.Prof.Dr.Prasob-orn Rinthong

Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Dr.Wanarat Anusomsangiam

Faculty of Pharmacy, Mahasarakham University

Asst.Prof.Dr.Suwanna Phattarabenjaphol

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University

Asst.Prof.Dr.Sirima Suvamakuta Jantama

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Ubon Ratchathani University

Editorial Board

Prof.Dr.Praneet Opanasopit

Faculty of Pharmacy, Silpakorn University

Prof.Dr.Varaporn Junyaprasert

Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Prof.Dr.Opa Vajragupta

Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Assoc.Prof.Dr.Theerasak Rojanarata

Faculty of Pharmacy, Silpakorn University

Assoc.Prof.Dr.Naeti Suksomboon

Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Assoc.Prof.Dr.Arom Jedsadayanmeta

Faculty of Pharmacy, Thammasat University

Assoc.Prof.Dr.Sanguan Lerkiatbundit

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Prince of Songkla University

Assoc.Prof.Dr.Surakit Nathisuwan

Faculty of Pharmacy, Mahidol University

Asst.Prof.Dr.Nontima Vardhanabhuti

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Chulalongkorn University

Asst.Prof.Dr.Siritree Suttajit

Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University

Asst.Prof.Dr.Usawadee Sutapuk

Faculty of Pharmacy, Payap University

Dr.Glenn Neville Borlace

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University

Aims and Scopes

- To publish research and initiative work on broad aspects of pharmaceutical sciences and health sciences.

The breadth of its coverage are pharmacy practice, pharmaceutical care, pharmaceutical technology, pharmaceutical medicinal chemistry, pharmacology, pharmacokinetics, pharmaceutical botany, pharmacognosy and natural products, social and administrative pharmacy, pharmacoeconomics, nutraceutical, cosmetic sciences and beauty, biotechnology and pharmacogenomics.

- To provide a forum for communicating data and comments on relevant research among academics and researchers.

Publication types

Original research article, review article

Publishing period

Four yearly (March, June, September and December)

Owner/Editorial periods

Faculty of Pharmaceutical Sciences, Khon Kaen University (KKU)

123 Mittraphap Road, Khon Kaen, 40002 Thailand.

Manuscript Submission

Manuscripts should be submitted online via the Journal website at:

<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/IJPS> and Fees published 50 USD/Article

วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน (IJPS) ปีที่ 20 เล่มที่ 1 นี้ เป็นวารสารแบบออนไลน์ (E-Journal) ฉบับสุดท้ายของปี พ.ศ. 2567 (ฉบับเดือนมกราคม – มีนาคม 2567) ซึ่งดำเนินการโดยคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น รับผิดชอบเป็นสำนักงานหลัก (Main office) ในการจัดการและเผยแพร่บทความวิชาการตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน เป็นปีที่ 20 โดยความร่วมมือกับคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในการดำเนินงานจัดทำวารสารเภสัชศาสตร์อีสาน (Isan Journal of Pharmaceutical Sciences, IJPS) และร่วมกันรับผิดชอบในการพิจารณาบทความทุกขั้นตอน ตามเกณฑ์ที่วารสาร และศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre, TCI) กำหนด โดยในปี พ.ศ. 2567 วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน ได้ส่งข้อมูลเพื่อรับการประเมินคุณภาพวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูล TCI รอบที่ 5 (ปี 2568-2572) จาก TCI เพื่อรับการประเมินคุณภาพวารสารให้อยู่ในกลุ่ม 1 (Tier 1) เช่นเดิมต่อไป และมีค่าดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Impact Factor) เท่ากับ 0.098 (ประเมินในปี 2561) เช่นเดิม

วารสารเภสัชศาสตร์อีสาน ปีที่ 20 เล่มที่ 1 นี้ มีบทความวิชาการรวม 6 เรื่อง โดยเป็นบทความปริทัศน์ จำนวน 1 บทความ เรื่อง ทิศทางและแนวโน้มของเภสัชศาสตร์ศึกษาในยุคหลังโควิด-19 และเป็นบทความทางด้านสาขาเภสัชกรรมปฏิบัติ (Pharmaceutical Practice) จำนวน 5 เรื่อง ซึ่งเป็นบทความที่น่าสนใจเกี่ยวกับ ระบบแพทย์ทางไกลในการดูแลผู้ป่วยนอกสูงอายุในสถานการณ์โรคโควิด-19: การศึกษาเชิงคุณภาพ, ประสิทธิภาพการรีวิวลผลิตภัณฑ์สุขภาพของนิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ในประเทศไทย, รูปแบบ และกระบวนการบริการด้านยาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจังหวัดราชบุรี, การทบทวนการสั่งจ่ายอัลบูมินเพื่อประเมินความเหมาะสมและมูลค่าการใช้ยา ณ ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพ และ ปัจจัยด้านการเรียนที่มีผลต่อการเกิดความคิดและภาวะซึมเศร้าในนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

สามารถติดต่อกับกองบรรณาธิการวารสารเภสัชศาสตร์อีสาน ได้ดังต่อไปนี้

1) เว็บไซต์ของ Thai Journals Online (ThaiJO) ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์กลางของประเทศไทย (<https://he01.tci-thaijo.org/index.php/IJPS>)

2) ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่อีเมล ijps_thailand@yahoo.com โทร. 043 202378 ต่อ 48321

กองบรรณาธิการวารสารเภสัชศาสตร์อีสาน
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทความปริทัศน์ (Review Article)**ทิศทางและแนวโน้มของเภสัชศาสตร์ศึกษาในยุคหลังโควิด-19**

1-12

Directions and Trends in Pharmaceutical Education in the Post-COVID-19 era

สุธีรา ญาณะโส, บรรณสรณ์ เตชะจำเริญสุข, พรปวีณ์ โพนสิม, ปารวณ รามนันท์

Suthira Yanaso, Bunnasorn Techajumlersuk, Pornphawee Ponsim, Parawan Ramanandana

เภสัชกรรมปฏิบัติ (Pharmaceutical Practice)**ระบบแพทย์ทางไกลในการดูแลผู้ป่วยนอกสูงอายุในสถานการณ์ระบาดโรคโควิด-19: การศึกษาเชิงคุณภาพ**

13-27

Telemedicine for elderly outpatient care during COVID-19 pandemic: qualitative study

ศิริรา ดอนสมัค, พัชรรา ลิพพรพงศ์, กุณที พลรักดี, ภคพันธ์ อังกาบ, พรธิดา หัดโนนตุน, จุฑามาศ พรวงแจ้ง,

สุธรา จันทะวงศ์, ยุทธนา วงศาภัก, ศิริยุท พัทธนาโสภณ, อารยา ญาณพิบูลย์, พีรวัฒน์ จินาทองไทย

Sisira Donsamak, Pattara Leelahavarong, Kunatee Ponragdee, Pakkanan Angkab, Phorntida Hadnorntun,

Juthamas Prawjaeng, Suthan Chanthawong, Yuttana Wongsalap, Sirayut Phatthanasobhon,

Araya Yanpi boon, Peerawat Jinathongthai

ประสบการณ์การรีวิวผลิตภัณฑ์สุขภาพของนิสิต/นักศึกษาเภสัชศาสตร์ในประเทศไทย

28-36

Experience of Health Product Reviews in Pharmacy Students in Thailand

รัชจิณดา วัฒนาลัย, กมลวรรณ ตันติพิวัฒนสกุล, สุญาณี พงษ์ธนาภิกร, จุลญา บุตรธนู, สุวรรณรัตน์ ตาลเจริญ,

ฉัตรณญา นิตภักดิ์, ชินวัจน์ แสงอังคมาลี

Ruxjinda Wattanalai, Kamolwan Tantipiwattanasakul, Suyanee Pongthanakorn, Chunlaya Butrthanu,

Suwannarut Tanjaroen, Chatchada Nitipakdi, Shinnawat Saengungsumalee

รูปแบบ และกระบวนการบริการด้านยาในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดราชบุรี

37-54

Pharmaceuticals management and service patterns in elementary school and opportunity expansion schools of Ratchaburi province

วรลักษณ์ อนันตกุล, ชนัตตา วุฒิกุล, องอาจ มณีใหม่, นิวัฒน์ ศักดิ์สิทธิ์

Woraluk Anuntakool, Chanadda Wuttikul, Ong-art Maneemai, Niwat Saksit

การทบทวนการใช้ยาอัลบูมินเพื่อประเมินความเหมาะสมและมูลค่าการใช้ยา ณ ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

55-66

Albumin Usage Review for Appropriate Drug Evaluation and Value at Queen Sirikit Heart Center of the Northeast, Thailand

วรรณภา หินวิเศษ, มณีพิมาย ไชยขุน, สีหะพงษ์ เพชรรัตน์

Wanapa Hinwiset, Maneepimai Chaichun, Seehapong Petcharat

ปัจจัยด้านการเรียนที่มีผลต่อการเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้าในนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

67-79

Academic factors affecting the Stress and Depression among Pharmacy students in Ubon Ratchathani University

อุไรวรรณ อกนิธย์, ทวนธน บุญลือ, อัญมณี ลาภมาก, วันนิศา ดงไต้, อิศราภพ คลาดโรค, วราภรณ์ เทพศรี

Uraiwan Akanit, Tuanthon Boonlue, Anyamanee Lapmag, Wannisa Dongtai, Itsarapap Kladroke,

Waraporn Thepsri

Content

	Page
Review Article	
Directions and Trends in Pharmaceutical Education in the Post-COVID-19 era	1-12
Suthira Yanaso, Bunnasorn Techajumlernsuk, Pornphawee Ponsim, Parawan Ramanandana	
Pharmaceutical Practice	
Telemedicine for elderly outpatient care during COVID-19 pandemic: qualitative study	13-27
Sisira Donsamak, Pattara Leelahavarong, Kunntee Ponragdee, Pakkanan Angkab, Phorntida Hadnorntun, Juthamas Prawjaeng, Suthan Chanthawong, Yuttana Wongsalap, Sirayut Phatthanasobhon, Araya Yanpiboon, Peerawat Jinathongthai	
Experience of Health Product Reviews in Pharmacy Students in Thailand	28-36
Wanapa Hinwiset, Maneepimai Chaichun, Seehapong Petcharat	
Pharmaceuticals management and service patterns in elementary school and opportunity expansion schools of Ratchaburi province	37-54
Woraluk Anuntakool, Chanadda Wuttikul, Ong-art Maneemai, Niwat Saksit	
Albumin Usage Review for Appropriate Drug Evaluation and Value at Queen Sirikit Heart Center of the Northeast, Thailand	55-66
Winai Sayorwan, Nirut Phuengphol, Chuleeporn Sangperm, Thananthon Chettasing, Phorntiwa Seedaya, Pinit Chinsoi	
Academic factors affecting the Stress and Depression among Pharmacy students in Ubon Ratchathani University	67-79
Uraiwan Akanit, Tuanthon Boonlue, Anyamanee Lapmag, Wannisa Dongtai, Itsarapap Kladroke, Waraporn Thepsri	